

Κυριακή μετὰ τὰ Φῶτα (Ματθ. δ' 12-17): «Μετανοεῖτε»

†Διονύσιου Ψαριανοῦ (Μητροπολίτη Σερβίων καὶ Κοζάνης)

Πάλι καὶ σήμερα γιὰ τὴ μετάνοια θὰ ποῦμε. Καὶ μακάρι πάντα γιὰ τὴ μετάνοια νὰ λέγαμε, γιὰτὶ ὄλο τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του σ' ἓνα πράγμα καὶ σὲ μία λέξη περιλαμβάνεται καὶ συγκεφαλαιώνεται· στὴ μετάνοια. Μὲ τὴ μετάνοια ὁ Χριστὸς ἄρχισε τὸ κήρυγμά Του καὶ μὲ τὴ μετάνοια τὸ τελείωσε. Γιὰ τὸ πῶς τελείωσε, μᾶς λέγει τὸ Εὐαγγέλιο, πῶς μετὰ τὴν Ἀνάσταση παράγγειλε στοὺς Ἀποστόλους νὰ κηρύξουνε μετάνοια στ' ὄνομά Του σ' ὅλα τὰ ἔθνη. Γιὰ τὸ πῶς ἄρχισε, μᾶς τὸ εἶπε τὸ Εὐαγγέλιο σήμερα, μὰ ἄς τὸ ξανακούσουμε στὴ δική μας ἀπλή γλῶσσα.

Ἐκεῖνο τὸν καιρό, ὅταν ἀκουσεν ὁ Ἰησοῦς πῶς ὁ Ἰωάννης παραδόθηκε, ἔφυγε καὶ πῆγε στὴ Γαλιλαία. Καὶ ἀφίνοντας τὴ Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατοίκησε στὴν Καπερναοὺμ, ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ θάλασσα, στὰ σύνορα ποὺ κατοικοῦσαν οἱ φυλὲς Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλεῖμ, γιὰ ν' ἀληθέψη κείνο ποὺ εἶπε ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ἡσαΐα. Ἡ γῆ τοῦ Ζαβουλῶν καὶ ἡ γῆ τοῦ Νεφθαλεῖμ, στὸ δρόμο κατὰ τὴ θάλασσα πέρ' ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ἡ Γαλιλαία ποὺ τὴν κατοικοῦνε τὰ ἔθνη· ὁ λαὸς ποὺ κάθεται στὸ σκότος εἶδε μεγάλο φῶς καὶ σὲ κείνους ποὺ κάθονται στὴ χώρα καὶ στὴ σκιά τοῦ θανάτου φῶς φανερώθηκε γι' αὐτούς. Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττει καὶ νὰ λέγῃ· Μετανοεῖτε· γιὰτὶ πλησιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ὅταν παραδόθηκε ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, παρουσιάσθηκε φανερὰ κι ἄρχισε τὸ κήρυγμά Του στὸν λαό. Μὲ τὰ ἴδια λόγια τοῦ Ἰωάννη· «Μετανοεῖτε...» ἐκήρυττε ὁ Ἰωάννης, «Μετανοεῖτε...» ἐκήρυττε κι ὁ Χριστὸς. Αὐτὸ φανερώνει πρῶτα πῶς τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον εἶναι συνέχεια στὸ κήρυγμα τῶν Προφητῶν. Γιὰτὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦρθε ἐπαναστατικὰ νὰ καταργήσῃ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσῆ καὶ τὸ κήρυγμα τῶν προφητῶν· δὲν ἦρθε, εἶπε ὁ ἴδιος, νὰ καταργήσω, μὰ νὰ συμπληρώσω. Αὐτὸ νὰ τὸ ἀκοῦνε κάμποσοι ἀπὸ μᾶς, ποὺ θέλουνε νὰ καταργήσουνε τὰ παλῆα καὶ νὰ διδάξουνε καινούργια· ποὺ πᾶνε νὰ γκρεμίσουνε τὸν κόσμον, γιὰ νὰ τὸν ξαναφτιάσουνε τάχατες ἀπὸ τὴν ἀρχή. Νὰ γκρεμίζῃς εἶναι πολὺ εὐκόλο, μόνο νὰ δοῦμε πῶς ξαναχτίζεις. Καὶ νὰ λὲς πῶς ὅλα τὰ παλῆα εἶναι γιὰ πέταμα, εἶναι κι αὐτὸ ἓνας λόγος, μόνο νὰ δοῦμε, ὅταν τὰ πετάξῃς, τί θὰ βάλῃς στὴ θέση τους.

Μὰ ἄς τὸ ἀφήσουμε τώρα ἐτοῦτο τὸ ζήτημα γιὰ ἄλλη φορὰ κι ἄς ξαναγυρίσουμε στὸ «Μετανοεῖτε...». Εἶπαμε, λοιπόν, πῶς κι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής κι ὁ Χριστὸς ἀρχίζουνε τὸ κήρυγμά τους μὲ τὴν ἴδια λέξη· κι αὐτὸ φανερώνει πρῶτα πῶς τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι συνέχεια στὸ κήρυγμα τῶν Προφητῶν. Τὸ «Μετανοεῖτε...», ὅμως, αὐτὸ φανερώνει ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο κι αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξουμε πολὺ. Γιὰτὶ ἂν δὲν προσέξουμε κι ἂν δὲν καταλάβουμε, γιὰτὶ ὁ Πρόδρομος κι ὁ Χριστὸς ἀρχίζουν μὲ τὸ «Μετανοεῖτε...», τότε δὲν θὰ καταλάβουμε τίποτα κι ἀπ' ὄλο τὸ Εὐαγγέλιο. Εἶπαμε δὰ πῶς ὄλο τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, δηλαδὴ ὄλο τὸ Εὐαγγέλιο, συμπεριλαμβάνεται καὶ συγκεφαλαιώνεται στὴ μετάνοια.

Τὸ πιὸ μεγάλο κακὸ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τὸ πιὸ μεγάλο κακὸ εἶναι ἡ ἀμετανοσία. Ὅλα τὰ κακὰ κι ὅλες οἱ ἀμαρτίες δὲν εἶναι τόσο μεγάλες πὺν νὰ μὴν τὶς συχωρνᾷ ὁ Θεός. Μὰ εἶναι μία ἀμαρτία πὺν μένει ἀσυχώρητη. Ὁ Χριστὸς εἶπε πὺς ἡ ἀμαρτία αὐτὴ εἶναι ἡ βλασφημία «κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἐξηγοῦνε πὺς ἡ βλασφημία «κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» εἶναι ἡ ἀμετανοσία. Ἡ μετάνοια εἶναι ζωὴ καὶ σωτηρία, ἡ ἀμετανοσία εἶναι θάνατος καὶ ἀπώλεια. Ὅποιος δὲν μετανοεῖ, δὲν καταλαβαίνει τὸ φταιξιμὸ του καὶ τὴν ἀμαρτία του, δὲ ζητάει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχει συχώρηση ἀπὸ τὸν Θεό. Γιατί ὁ Θεὸς ἐλεᾷ καὶ συχωρνᾷ ἐκείνους πὺν νιώθουνε τὰ φταιξίματά τους, πὺν κλαῖνε γιὰ τὶς ἀμαρτίες τους, πὺν ζητοῦνε τὸ θεῖο ἔλεος· μ' ἓνα λόγο ἐκείνους πὺν μετανοοῦνε. Γιατί ἐτοῦτο εἶναι ἡ μετάνοια· νὰ λυπηθῆς, νὰ κλάψης, νὰ ζήτησης ἔλεος καὶ συχώρηση γιὰ τὸ φταιξιμὸ σου, νὰ δώσης λόγο πὺς δὲν θὰ ξανακάμης τὸ ἴδιο καὶ νὰ βάλῃς τὰ δυνατὰ σου νὰ μὴν τὸ ξανακάμης. Ὅλα ἐτοῦτα, χριστιανέ μου, εἶναι πὺν σὲ κάνουνε καινούργιο ἄνθρωπο, ὅλα ἐτοῦτα εἶναι πὺν σὲ ἀνεβάζουν, ὅλα ἐτοῦτα εἶναι ἡ μετάνοια κι ἡ μετάνοια εἶναι ἡ πρόοδος σου κι ἡ προκοπὴ σου, ἡ ζωὴ σου κι ἡ σωτηρία σου. Ἡ ἀμετανοσία σὲ ρίχνει καὶ σὲ κατεβάζει, σοῦ θολώνει τὸ μυαλὸ καὶ σὲ τυφλώνει κι ὕστερα τὰ βλέπεις ὅλα θολὰ καὶ τὰ καταλαβαίνεις ὅλα ἀνάποδα. Πολλοὶ θαρροῦνε πὺς ἡ μετάνοια εἶναι ἀδυναμία καὶ πὺς ἡ ἀμετανοσία εἶναι θέληση. Μακάρι νὰ ἔχουμε ὅλοι μας μιὰ τέτοια ἀδυναμία, πὺν μᾶς ἀνεβάζει καὶ νὰ μᾶς λείπη τέτοια θέληση, πὺν μᾶς καταστρέφει. Ἡ ἀμετανοσία, χριστιανοί μου, εἶναι ξεροκεφαλιά, ἡ μετάνοια εἶναι ἐξυπνάδα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦρθε νὰ μᾶς κάμῃ καινούργιους ἀνθρώπους. Μὰ καινούργιο στὸν κόσμο δὲν ὑπάρχει, παρεκτὸς ἀπ' ὅ,τι εἶναι ἀληθινὸ κι ἀληθινὸ πάλι δὲν εἶναι παρ' ἐκτὸς ἀπ' ὅ,τι εἶναι φυσικό, σύμφωνα, δηλαδή, μὲ τοὺς νόμους πὺν ἔβαλε ὁ Θεὸς στὴ δημιουργία Του. Ὅ,τι εἶναι φυσικό, εἶναι ἀληθινό· ὅ,τι εἶναι ἀληθινό, εἶναι τοῦ Θεοῦ· κι ὅ,τι εἶναι τοῦ Θεοῦ, εἶναι πάντα καινούργιο, εἶναι ζωὴ αἰώνιος. Ἡ μετάνοια εἶναι κι αὐτὴ νόμος τοῦ Θεοῦ, ὄρος τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστὸς, λοιπόν, μᾶς καλεῖ γιὰ νὰ μᾶς κάμῃ καινούργιους καὶ μᾶς βάζει ὄρο καὶ νόμο τὴ μετάνοια. Ἄς μετανοοῦμε, χριστιανοί μου, γιὰ νὰ προκόβουμε στὸ καλύτερο· γιὰ νὰ ἔχουμε ζωὴ, ζωὴ αἰώνιο. Ἀμήν.

Πηγή: *Ιστολόγιο Αγίας Ζώνης*